

Dnr 17-0613
AL/NAW

Hörselskadades Riksförbund
besöksadress: Gävlegatan 16
Box 6605, 113 84 Stockholm
tel: +46 (0)8-457 55 00
texttel: +46 (0)8-457 55 01
fax: +46 (0)8-457 55 03
e-post: hrf@hrf.se
www.hrf.se

2018-02-05

Till
Regeringskansliet
fi.remissvar@regeringskansliet.se
fi.ofa.df@regeringskansliet.se

Fi2016/04244/DF

Oklart vilken tillgänglighet ny lag kan ge

Hörselskadades Riksförbund (HRF) tillvaratar Sveriges 1,5 miljoner hörselskadades intressen. Detta remissvar tar upp övergripande frågor om innehåll och utformning av lagen och val av tillsynsmyndighet. Därtill pekas på några tillgänglighetsfrågor av särskild vikt för hörselskadade och vikten av delaktighet i den kommande process då lagen ska omsättas i konkreta tillgänglighetskrav.

HRF anser att förslaget till implementering av webbtillgänglighetsdirektivet är problematiskt, då det lämnar hörselskadade och andra användare ovetande om vilka krav på tillgänglighet som de facto kommer att gälla. Detta då tillgänglighetskraven inte finns i lagen utan kommer att finnas i de föreskrifter som ska utfärdas med stöd av lagen, föreskrifter som i sin tur ska peka mot standarder som – vilket också påtalas i förslaget – antingen är under revidering eller, när det gäller mobilapplikationer, ännu inte existerar.

HRF inser de praktiska omständigheterna som ligger bakom detta förhållande, men anser ändå att det är en mycket otillfredsställande situation. I praktiken innebär det att det är svårt att kommentera lagförslaget ur tillgänglighetssynpunkt.

Samråd inför beslut om förordningar

Tillgänglighet på webben handlar både om möjligheten att navigera på webbplatsen som att kunna ta del av innehållet. För hörselskadade är de särskilda kraven när det gäller tillgänglighet att hänföra till det som i remissen kallas tidsberoende medier: rörlig bild/video ska alltid vara textad och ha god hörbarhet, och radiosändningar (till exempel podradio) ska alltid finnas tillgängliga i textform. När det gäller navigering på webbplatsen får röststyrning aldrig vara ensamt alternativ. Föreliggande lagförslag gör det inte möjligt att veta om dessa krav kommer att uppfyllas, och därmed inte möjligt att säga något om hur det blir med webbtillgängligheten för hörselskadade.

HRF anser utifrån detta att det är av särskild vikt att regeringen i det kommande arbetet med utformning av förordningar och riktlinjer ger HRF och andra funktionshindersorganisationer särskilda möjligheter till insyn och samråd innan beslut fattas.

Teknikneutral lag

I remissen (punkt 8.3.2) föreslås att direktivets centrala begrepp webbplats och mobil applikation ersätts av begreppen digital service och teknisk lösning. HRF delar synsättet i det resonemang som ligger bakom förslaget, men vill ändå peka på att här finns en risk för oklarheter. Är all information på en webbplats att betrakta som en digital service? Är all service som kan nås via en teknisk lösning digital?

Tillsynsmyndighet

Regeringen föreslås få bestämma val av tillsynsmyndighet (punkt 8.10.4). Från HRFs sida anser vi utifrån lång erfarenhet att tillgänglighet inte enbart är en fråga om lagar, teknik och kontroll, utan också i stor utsträckning en attitydfråga. Utan rätt vilja och rätt kunskaper är det svårt att få en fungerande tillsyn, oavsett vilken myndighet som uppdraget läggs på.

Textning av direktsändningar

I lagförslaget undantas direktsändningar från tillgänglighetskrav, så länge sändningarna inte sparas i mer än 14 dagar eller återpubliceras (punkt 8.6.2).

Webbtillgänglighetsdirektivet är dock en minimireglering, det står alltså länderna fritt att ställa högre krav. HRF anser att det utifrån demokratisynpunkt finns mycket goda skäl att ställa krav på att vissa typer av direktsändningar ska tillgängliggöras genom direkttextning. Det finns väl fungerande lösningar inom rimliga ekonomiska ramar, t ex genom skrivtolkning, som gör att åtminstone större aktörer borde anses klara att texta direktsändningar från viktiga demokratiska arenor, till exempel kommunfullmäktigemöten.

Alldeles särskilt borde krav på direkttextning gälla riksdagens direktsändningar från kammaren. Ur demokratisk aspekt framstår det som ytterst märkligt att SVT och TV4 har detaljerade och årligen ökande krav när det gäller andelen direktsändningar som måste direkttextas, medan rikets främsta demokratiarena befrias från alla krav.

I detta sammanhang vill HRF också peka på den snabba utvecklingen när det gäller lösningar för automatisk textning. I dagsläget är dessa inte av sådan kvalitet att de kan ersätta manuell direkttextning, men för aktörer med mindre ekonomiska resurser anser HRF att automatisk textning är en lösning som är bättre än ingen text alls.

Vänliga hälsningar
Hörselskadades Riksförbund

Mattias Lundekvam
förbundsordförande